

การออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

The Design of Accommodation for the Elders in Chiang Klang District, Nan Province

ศิริลักษณ์ เอี่ยมทศ¹ จิรสุดา รัตนกาญจนภา² กายสิทธิ์ เชื้อศิริโรจน์³ วีระยุทธ หอมหวลดี⁴ สุพิชญา จันทร์ลอย⁵
Siriluk Eiamtote¹ Jirasuda Rattanakranjanapa² Kayasit Chuasiroth³ Verayuth Homhouldee⁴
Supitchaya Chanloy⁵

บทคัดย่อ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุและเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมประเมินและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแปลนที่ได้ออกแบบ จำนวน 10 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบแปลนจำลอง และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ อาคารมีความเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุเหมาะกับการใช้งาน ภายในอาคารมีความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ การออกแบบเป็นสากล Universal Design ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีประกอบอาคารที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

คำสำคัญ: การออกแบบ ที่พักสำหรับผู้สูงอายุ

Abstract

The aims of this project were to design the accommodation for the elders, and, to investigate the professionals' opinions towards the design of accommodation for the elders at Chiang Klang District, Nan Province. The sample was specific selected. The 10 professionals who expertised in Architecture evaluated and expressed their opinions towards the design. The research instruments were a simulation plan designed, and, the questionnaire. The statistics used were means and standard deviation (S.D.).

The results showed that in overall, the professional' opinions were at the highest level in all items. i.e. the building was suitable for elders, the design was universal, there was the correspondence between the area and facilities for elders within the building, and, the use of technology that was corresponded to the area.

Keywords: Accommodation design for elder people.

1. บทนำ

การสูงวัยของประชากรเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ใน พ.ศ. 2559 โลกมีประชากรทั้งหมดประมาณ 7,433 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นประชากรสูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป 929 ล้านคน และมีแนวโน้มว่าประชากรโลกจะมีอายุสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วได้กลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ไปแล้วทุกประเทศ ประเทศกำลังพัฒนามีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และหลายประเทศได้กลายเป็นสังคมสูงอายุแล้ว [1]

ในปี พ.ศ. 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ปัจจุบันพบว่า จำนวนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะส่งผลถึงปัญหาด้านที่อยู่และความแออัดของชุมชน รัฐบาลมีนโยบายที่จะเตรียมความพร้อมเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้สูงวัยในอนาคต [2] ซึ่งจังหวัดน่าน เป็นพื้นที่เหมาะสำหรับการรองรับผู้สูงอายุทางภาคเหนือของประเทศไทย มีสภาพภูมิประเทศโดยรอบเป็นหุบเขาและภูเขาสูงชันมาก ในตอนกลางคืนลมภูเขาพัดลงสู่หุบเขา ทำให้อากาศเย็นในตอนกลางคืน [3] อำเภอเชียงกลาง มีลักษณะภูมิประเทศที่โอบล้อมไปด้วยภูเขาสูงใหญ่ ชาวบ้านยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เงียบสงบเอื้อต่อสุขภาพผู้สูงอายุ [4]

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน เพื่อเป็นทางเลือกในการก่อสร้างพื้นที่รองรับผู้สูงอายุที่จะเพิ่มมากขึ้นจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

3.2 พื้นที่ศึกษา อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

3.3 ลักษณะของการออกแบบเฉพาะทางสถาปัตยกรรม ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

3.3.1 ส่วนบริหารโครงการ

3.3.2 ส่วนบริการ

3.3.3 ส่วนบำบัดและสันทนาการ

3.3.4 ส่วนอาคารพยาบาล

3.3.5 ส่วนที่พักผู้สูงอายุ

3.3.6 ส่วนว่ายน้ำ

3.3.7 พื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง

3.3.8 ส่วนจอดรถ

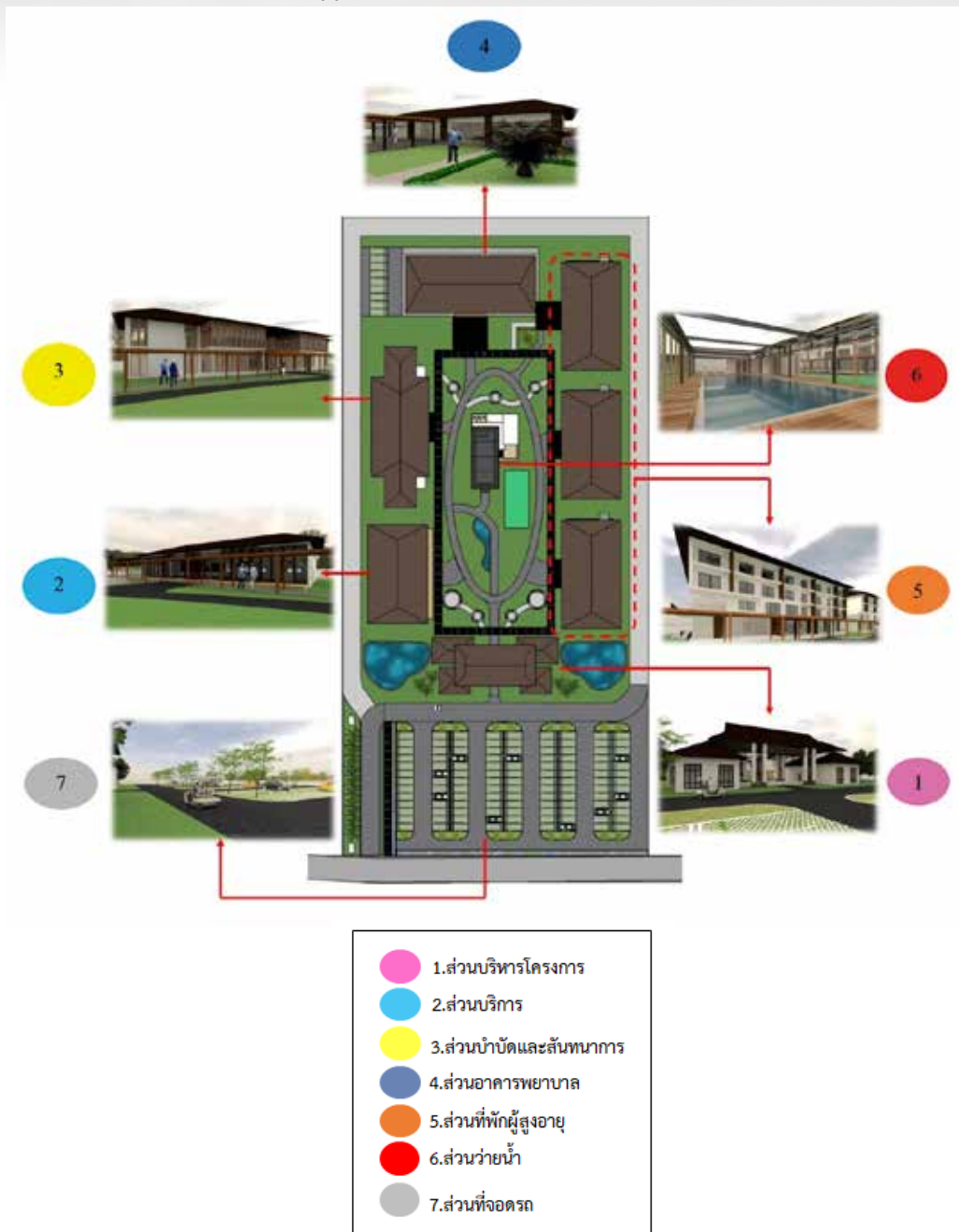
3.4 การศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

3.4 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถาปัตยกรรม จำนวน 10 คน

3.5 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

4. ผลการวิจัย

4.1 การออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

ภาพที่ 1 แสดงแบบแปลนกลุ่มอาคารภายในโครงการออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ
อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

ผลจากการตรวจสอบคุณภาพการออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบแปลนไปในแนวทางเดียวกัน คือ แบบมีความถูกต้องตามมาตรฐานการออกแบบที่פקสำหรับผู้สูงอายุ เป็นผลให้รูปแบบแปลนมีคุณภาพการออกแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ผลจากการทำโครงการการออกแบบที่פקสำหรับผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการออกแบบ ค้นหาข้อมูลในเชิงด้านทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ (Universal Design) และนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นตัวอย่างเพื่อเอามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการออกแบบที่פקสำหรับผู้สูงอายุและทำแบบสอบถามให้ผู้เกี่ยวข้อง

และผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการพิจารณาเพื่อหาความคิดในการออกแบบให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้โครงการ ตลอดจนถึงขั้นตอนการทำการร่างรูปแบบการออกแบบ ทำรูปแบบสามมิติ (Sketch Design) และการพัฒนารูปแบบ เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการออกแบบที่פקสำหรับผู้สูงอายุ ตลอดจนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการทำหุ่นจำลอง (Model) ครบตามขั้นตอนการออกแบบได้จัดทำแบบตรวจสอบคุณภาพการออกแบบที่פקสำหรับผู้สูงอายุ

4.2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการออกแบบที่פקสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการออกแบบสำหรับผู้สูงอายุ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1. แนวความคิดในการออกแบบเป็นสากล Universal Design	4.70	0.48	มากที่สุด
2. การออกแบบถูกต้องตามกฎหมายอาคาร	4.60	0.51	มากที่สุด
3. ภายในอาคารมีความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ	4.90	0.31	มากที่สุด
4. ภายในอาคารมีการจัดประโยชน์พื้นที่ใช้สอยเหมาะสมกับผู้สูงอายุ	4.50	0.52	มากที่สุด
5. อาคารภายในโครงการมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่สวยงาม	4.40	0.51	มากที่สุด
6. อาคารมีการออกแบบทางภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อผู้สูงอายุ	4.70	0.48	มากที่สุด
7. อาคารมีการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในของอาคารสร้างความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ	4.60	0.51	มากที่สุด
8. อาคารมีความเป็นไปได้ในการก่อสร้าง	4.60	0.51	มากที่สุด
9. อาคารมีเทคโนโลยีประกอบอาคารที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่	4.70	0.48	มากที่สุด
10. ภาพรวมของอาคารเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุเหมาะสมกับการใช้งาน	4.90	0.31	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.44	0.22	มากที่สุด

ผลการแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏภาพรวมที่เกิดขึ้นจากการตอบสอบถามจำนวน 10 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม 4.44 ทั้งนี้เพราะแนวทางการออกแบบอาคาร มีความเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุเหมาะกับการใช้งาน ภายในอาคารมีความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ การออกแบบเป็นสากล Universal Design ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีประกอบอาคารที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลจากการทำแบบสอบถามการออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ ปรากฏภาพรวมที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบคำถามจำนวน 10 ข้อ โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 4.44 ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะแนวทางการออกแบบอาคารภายในอาคารมีความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ และภาพรวมของอาคารเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุมีความสอดคล้องกับการใช้งาน อีกทั้งการออกแบบอาคาร มีการออกแบบทางภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อผู้สูงอายุ และอาคารมีเทคโนโลยีประกอบอาคารที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของโครงการและปลอดภัยต่อผู้ใช้งานตรงความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจต่อการออกแบบที่พักสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอ เชียงกลาง จังหวัดน่าน ในระดับมากที่สุด [6]

ข้อเสนอแนะ

5.1 ผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานราชการท้องถิ่น สามารถนำผลการออกแบบอาคารสามารถนำไปใช้ได้จริงและสามารถบรรจุลงในแผนพัฒนาขององค์กรได้อีกด้วย

5.2 บุคคลทั่วไปหรือผู้ที่สนใจโครงการวิจัย สามารถนำแบบแปลนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างอาคาร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้โครงการนี้สามารถเกิดขึ้นได้จริง

เอกสารอ้างอิง

- [1] บรรลุ ศิริพานิช และคณะ. (2559). [ออนไลน์]. สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย. [สืบค้น 10 กรกฎาคม 2561] จาก http://www.thaicentarian.mahidol.ac.th/TECIC/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=166&Itemid=54
- [2] “แผนนโยบายด้านผู้สูงอายุ.” [ออนไลน์]. [สืบค้น 3 กันยายน 2561] จาก www.dop.go.th/th/laws/1/28/766
- [3] จังหวัดน่าน (2558). [ออนไลน์]. [สืบค้น 19 กรกฎาคม 2561] จาก <http://www.nan.go.th/webjo/>
- [4] เชียงกลาง เมืองไม่กลางน่าน แต่อยู่กลางหัวใจ. (2559) : [ออนไลน์] . [สืบค้น 3 กันยายน 2561] จาก <https://travel.kapook.com/view/142884.html>
- [5] ชุศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- [6] ล้วนสายยศและอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทวีกิจการพิมพ์.

